

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzetdir

"Amnistiya aktı dövlət quruculuğunda insan amilinin prioritet olduğunu nümayiş etdirir"

3

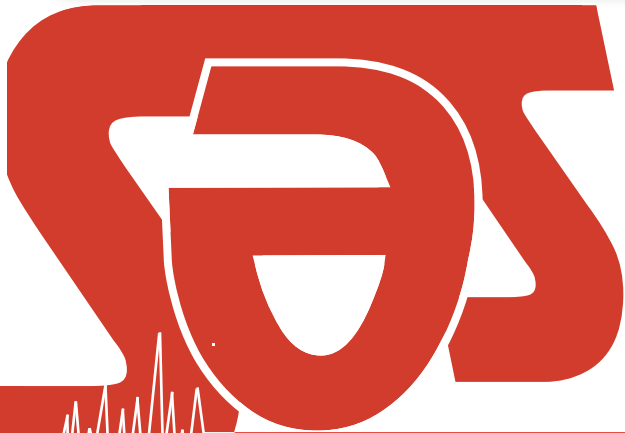
Prezident İlham Əliyev Əbu-Dabidə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti ilə görüşüb, bir sıra tədbirlərdə iştirak edib

2

№ 233 (7401)

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

18 dekabr 2025-ci il.
Qiyməti 60 qəpik

Dünya neft və qazdan imtina edə bilərmə?

3

Bir mənzili bir neçə nəfərə necə satırlar?

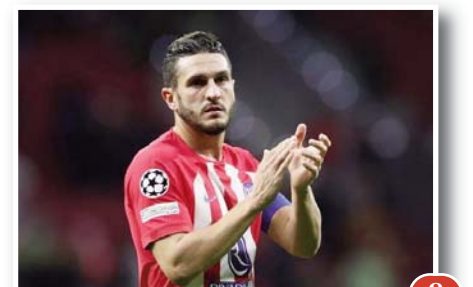
8

Abbas Abbasovun Əli Kərimli ilə əlaqələrini Gültəkin Hacıbəyli koordinasiya edib

7

Messi bu futbolçunu komandasına aparır

8

Azərbaycan toyuna toy tutanlar

6

Bizim mətbuat: nəyi, necə, nə üçün yazır...

5

Prezident İlham Əliyev Əbu-Dabidə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti ilə görüşüb, bir sıra tədbirlərdə iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanın dəvəti ilə bu ölkədə səfərdədir. AZƏRTAC xəbər verir ki, dekabrın 17-də Əbu-Dabidə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan ilə görüşü olub. Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan Əbu-Dabidə keçirilən "Gələcəyin oyunları 2025" adlı illik qlobal idman turnirinin açılış mərasimində iştirak etdiyinə görə dövlətimizin

zərdə tutulan qlobal idman turniridir. Turnir iki mərhələdə həyata keçirilir. İlk mərhələdə idmançılar fiziki idman növləri üzrə yarışlar. İkinci mərhələdə isə idmançıların rəqəmsal oyunlar üzrə bacarıqları sınaqdan keçirilir. "Növbəti nəsil insanlar. Gələcəyini oynat" devizi altında təşkil olunan turnirdə müxtəlif ölkələrdən idmançılar ümumilikdə 11 idman növü üzrə yarışacaqlar. Ötən il BƏƏ 9 iddiaçı namizəd arasında qalib gələrək, 2025-ci ildə keçiriləcək "Gələcəyin Oyunları" turnirinə ev sahibliyi etmək hüququ qazanıb. Daha sonra Birləş-

başçısına minnətdarlığını bildirdi.

Prezident İlham Əliyev də öz növbəsində dəvətə görə təşəkkür etdi və bu tədbirin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində yüksək səviyyədə təşkil olunması münasibətilə təbriklərini çatdırdı. Söhbət zamanı strateji tərəfdaşlığa əsaslanan Azərbaycan-BƏƏ ikitərəfli əlaqələrinin bütün sahələrdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi, enerji, həmçinin bərpəolunan enerji, mədəni, humanitar və digər istiqamətlərdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı.

Dövlətimizin başçısının BƏƏ-yə, BƏƏ Prezidentinin isə Azərbaycana səfərləri məmnunluqla xatırlanaraq, bütün bunların və müxtəlif səviyyələrdə həyata keçirilən digər qarşılıqlı səfərlərin münasi-

bətlərimizin inkişafında roluna təxvənə. Görüşdə Azərbaycan və BƏƏ prezidentləri əməkdaşlığın perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi apardılar.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan "Gələcəyin oyunları

2025" adlı illik qlobal idman turnirinin açılış mərasimində iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, "Gələcəyin Oyunları" hər il təşkil olunması nə-

miş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanın adından Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin şərəfinə nahar verilib.

Qarabağın işğaldan azad olunmasından sonra həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma prosesi təkə fiziki infrastrukturun qurulması ilə məhdudlaşmır, eyni zamanda, tarixi yaddaşın, milli kimliyin və mənəvi ədalətin bərpasını özündə ehtiva edir. Bu proses Azərbaycanın uzunmüddətli strateji baxışının və ardıcıl dövlət siyasətinin nəticəsi kimi qiymətləndirilir.

Bunu AZƏRTAC-a açıqlamasında britaniyalı yazıçı, "Revival of Karabakh: The Story of Azerbaijan's Renaissance" ("Qarabağın Dirçəlişi: Azərbaycan İntibahının Hekayəsi") kitabının müəllifi Qrem Vilson deyib. Onun sözlərinə görə, o, ilk dəfə 2009-2010-cu illərdə Azərbaycana səfər edib və həmin dövrdə Azərbaycan xalqının dözümlü- lüyü, enerjisi və milli iradəsi onu dərinlən təsirləndirib. Yazıçı bildirib ki, həmin illərdə Prezident İlham Əliyevin rəsmi bioqrafiyası üzərində çalışarkən dövlət başçısının tövsiyəsi ilə Ermənistan və işğal altında olan Azərbaycan ərazilərinə səfərə gedib, real vəziyyəti yerində müşahidə edib.

"Prezident İlham Əliyevin bioqrafiyası üzərində işləyərkən həmkarlarımla birgə Qarabağa səfər etdim. İşğal dövründə orada

Britaniyalı yazıçı: Qarabağ həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq mənim üçün mənəvi borcdur

gördüklərimiz dəhşətli idi. Qarabağda qanunsuz fəaliyyətlər, insan alveri, silah və narkotik dövriyyəsi, eləcə də genişmiqyaslı ekoloji dağıntılar açıq şəkildə müşahidə olunurdu. Bu, təkə hərbi işğal deyil, eyni zamanda, humanitar və ekoloji fəlakət idi. Mən ekosidə, tarixi-mədəni irsin məqsədli şəkildə məhv edilməsinə şahid oldum", - deyir Qrem Vilson vurğulayıb.

Yazıçı qeyd edib ki, İrəvanda araşdırma zamanı tez-tez səsləndirilən "böyük Ermənistan" ideologiyası onun üçün ciddi

suallar doğurub: "Əgər doğrudan da Qarabağın sizə məxsus olduğuna inanırdınızsa, niyə orada yaşayan insanları qoruyub saxlamadınız, ətraf mühiti məhv etdiniz?"

Qrem Vilson səfərdən sonra belə qənaətə gəlib ki, Ermənistan heç vaxt sülhə getməyəcək. "Təəssüf ki, 2020-ci ildə baş vermiş İkinci Qarabağ müharibəsi bu fikri təsdiqlədi", - deyir o qeyd edib. Yazıçı əlavə edib ki, sonrakı illərdə 50 dəfədən çox Azərbaycana səfər edib, Ümummilli Lider Heydər Əliyev, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti və ölkənin tarixi ilə bağlı bir sıra kitablar yazıb. Bununla belə, Qarabağ mövzusu onun qəlbində həmişə xüsusi yer tutub.

"Ürəyimdə bir arzu vardı: işğal bitəndən sonra Qarabağ haqqında dəyərli və real faktlara əsaslanan bir əsər yazmaq. Mən xarici vətəndaşam, lakin Azərbaycanı sevən xarici vətəndaşam. Qarabağda həm işğal dövründə, həm də azadlıqdan sonra dəfələrlə olmuşam. İşğal dövründə Xocalının təxmini yerini bildirdik, lakin onu tapa bilmirdik. Xocalı demək olar ki, yer üzündən silinmişdi", - deyir Qrem Vilson bildirib.

O qeyd edib ki, bir neçə il əvvəl Qarabağ Dirçəliş Fondunun əməkdaşları ilə birlikdə həmin ərazilərə səfər zamanı yol nişanında "Xocalı" sözünü gördükdə avtomobili saxlatdı və piyada oraya gedib: "Bu torpaq müqəddəsdir. Orada dayanmaq həyatımın ən təsirli və unudulmaz anlarından biri oldu. Xocalı faciəsi Azərbaycan üçün milli yaddaşın ən ağır və səhifələrindən biridir".

Qrem Vilson vurğulayıb ki, məhz bu müşahidələr və Qarabağın azad olunmasından sonra başlanan genişmiqyaslı dirçəliş prosesi onu "Revival of Karabakh: The Story of Azerbaijan's Renaissance" kitabını yazmağa sövq edib. Onun sözlərinə görə, əsər Qarabağın bərpasını, Azərbaycan xalqının tarixi ədalətin təmin olunması uğrunda keçdiyi müəkkəb, lakin qürurverici yolu beynəlxalq oxucuya çatdırmaq məqsədi daşıyır. "Bu gün Qarabağda baş verənlər təkə regionun bərpası deyil, eyni zamanda, beynəlxalq hüquq və tarixi ədalətin bərpasıdır. Azərbaycan bu prosesi ardıcıl, planlı və məsuliyyətli şəkildə həyata keçirir", - deyir britaniyalı yazıçı vurğulayıb.

Dünya neft və qazdan imtina edə bilirmi?

ABŞ və Avropada bərpa olunan enerji layihələrinin azalması karbohidrogenlərə və nüvə istehsalına marağın artması ilə müşayiət olunur. Təbii qaz ən ekoloji cəhətdən təmiz enerji mənbəyi kimi xüsusilə populyarlaşır. Hidrogenin yanacaq kimi istifadəsinin sürətli artımı ilə bağlı proqnozlar özünü doğrultmayıb. Oktyabrın ortalarında Qaz İxrac Edən Ölkələr Forumunun baş katibi Mohamed Hamel bildirib ki, qaza tələbat 2025-ci ildə 1,6%, 2026-cı ildə isə daha 1,8% artacaq. O bildirib ki, 2030-cu ilə qədər 200 milyon tona çatan yeni layihənin bütün dalğasını görürük, eyni zamanda, əlverişli təbii qaz, şübhəsiz ki, tələbatın artmasına səbəb olacaq. "Biz 2050-ci ilə qədər qlobal qaza olan tələbatın 32% artdığını və qazın qlobal enerji kompleksində payının 23%-dən 26%-ə yüksəldiyini görürük. Biz təbii qazın qızıl dövrünün arxada deyil, qabaqda olduğuna inanmağa davam edirik", - o əlavə edib.

Proqnoz

Bu arada Beynəlxalq Enerji Agentliyi (IEA) 2025-ci ildə qlobal qaz tələbatının artımı ilə bağlı proqnozunu 2030-cu ilə qədər orta müddətli qaz bazarı proqnozunda əvvəllər gözlənilən 1,3%-dən 1%-dən aşağı endirib. Agentliyin ilkin məlumatları göstərir ki, təbii qaza tələbat 2025-ci ilin ilk doqquz ayında, ilk növbədə, Avropa və Şimali Amerikada cəmi 0,5% (və ya təxminən 10 milyard kubmetr) artıb. Buna daha yüksək qaz qiymətləri, artan makroiqtisadi qeyri-müəyyənlik və məhdud bazar təklifi səbəb olub. "Qlobal qaz tələbatının artımının 2024-cü ildəki 2,8%-dən 2025-ci ildə 1%-ə qədər azalacağı proqnozlaşdırılır. "Asiya-Sakit Okean regionunda (APAC) tələbatın 2024-cü ilə nisbətən 1%-dən az artacağı gözlənilir ki, bu da 2022-ci ildən bəri ən zəif artımdır". 2024-cü ildəki 4,25 trilyon kubmetrdən 4,29 trilyon kubmetrə çatıb.

Bununla belə, BEA-nın məlumatına görə, 2026-cı ildə tələb artımı 2%-ə qədər sürətlənərək qlobal qaz istehlakını yeni rekordda - 4,37 trilyon kubmetrə çatdıracaq. 2027-ci ildə Rusiya qazının Çinə tədarükü də Uzaq Şərqi marşrutu ilə başlayacaq və 2030-cu ilədək gücün ildə 10-12 milyard kubmetrə çatacağı gözlənilir. Sibirin Gücü boru kəməri ilə Rusiya qazının Çinə tədarükü 44 milyard kubmetr artan həcmə çatıb. 2030-cu ilə qədər Beynəlxalq Enerji Agentliyi uzunmüddətli proqnozuna yenidən baxıb. İndi agentliyin ekspertləri neft və maye qaza qlobal tələbatın 2050-ci ilə qədər arta biləcəyini proqnozlaşdırırlar (əvvəllər tələbin azalacağını proqnozlaşdırırdılar). Ssenari, ya təmiz enerjiyə keçidə məhəl qoymayan və əsrin ortalarına qədər xalis sıfır emissiyaya nail olmaq vəd edən, ya da buna nail olmaq üçün planlar təqdim etməyən mövcud hökumət siyasətini nəzərə almaq üçün yenidən işlənmişdir. BEA qlobal enerji tələbinin bu günlə müqayisədə 15% artacağını proqnozlaşdırır. Ssenariyə görə, əsrin ortalarında neftə tələbat gündəlik 113 milyon barrele çatacaq ki, bu da 2024-cü ildəki istehlakdan təxminən 13% çoxdur. IEA həmçinin qlobal mayeləşdirilmiş təbii qaz (LNG) bazarının 2024-cü ildə təxminən 560 milyard kubmetrdən 880 milyard kubmetrə qədər artacağını proqnozlaşdırır.

Britaniya proqnozu

Oktyabrın 20-də Oksford Enerji Tədqiqatları İnstitutu (OIES) 2035-ci ilə qədər qlobal miqyasda LNG şəklində 400 milyard kubmetr qaz hasil etmək üçün yeni gücün istifadəyə veriləcəyi ilə bağlı proqnoz dərc edib. Bununla belə, qlobal LNG ticarəti yalnız 262 milyard kubmetr arta bilər ki, bu da artıq tədarükə və qlobal LNG spot bazarında qiymətlərin milyon Btu üçün 6 dollara (təxminən min kubmetr üçün 215 dollar) azalmasına səbəb olur. Aşağı qiymət şəraitində Çində qaz tələbatı 2030-cu ilə qədər 555-610 milyard kubmetr, 2035-ci ilə qədər isə 580-670 milyard kubmetrə çatıb. Çin hakimiyəti

bu tələbatın ən azı 50%-ni yerli istehsal hesabına ödəməyə çalışacaq. Çində qaza tələbatın artması üçün əlavə potensial sənaye və elektrik istehsalında kömür və alternativ enerji mənbələri ilə rəqabət aparan təbii qazdan asılı olacaq. Yaponiya, Cənubi Koreya və Tayvanda qaza birləşmiş tələbat 2030-cu ilə qədər 190-200 milyard kubmetr, 2035-ci ilə qədər isə 185-210 milyard kubmetrə çatıb. Yaponiya və Cənubi Koreyada tələbat nüvə enerjisi və alternativ enerji mənbələri ilə rəqabət aparan qazla işləyən elektrik istehsalından asılı olacaq.

IEA-nın 2035-ci ilə qədər Çində qaz tələbatı ilə bağlı proqnozu ümumilikdə Çin dövlət şirkətlərinin proqnozlarına uyğundur. Çin Milli Neft Korporasiyası (CNPC) həmin tarixə qədər qaza tələbatın 620-650 milyard kubmetrə çatacağını, Çin Milli Boru Kəməri Korporasiyası (CNPC) isə 650-700 milyard kubmetrə çatacağını gözləyir. 2030 və 2035-ci illərdə satılmamış təbii qaz tələbatının müvafiq olaraq 50-77 milyard kubmetr və 90-145 milyard kubmetrə çatacağı gözlənilir.

Yaponiya hazırda "2040-cı ilədək Enerji Strategiyası"nı (2025-ci ildə qəbul edilib) həyata keçirir. O, təbii qazın ölkənin enerji sisteminə əhəmiyyətli rol oynamağa davam edəcəyini, tələbatın 73-102 milyard kubmetrə çatacağını gözlənilir. Oktyabrın 23-də Yaponiyanın yeni İqtisadiyyat, Ticarət və Sənaye naziri Ryosei Akazava bəyan etdi ki, Saxalin-2 layihəsindən LNG təchizatının dəyişdirilməsi baha başa gələ bilər və elektrik enerjisinin qiymətlərinin artmasına səbəb ola bilər. Onun sözlərinə görə, Yaponiyanın "Saxalin-2" layihəsi üzrə LNG tədarükü müqavilələrinin əksəriyyəti 2028-2033-cü illər arasında başa çatır və vaxtından əvvəl ləğv edilməsi cərimələrə səbəb olacaq və yüksək rəqabət səbəbindən imkanların məhdudlaşdırılması biləcəyi spot bazarda alternativ tədarük axtarışını məcbur edəcək.

Çin bazarı

Oktyabrın 27-də Çin Neft-Kimya Korporasiyasının (CPEC) İqtisadiyyat və Texnologiya İnstitutu 2025-ci ildə Çin qaz bazarında ki vəziyyət və 2026-cı ildə sənayenin inkişafı proqnozu ilə bağlı məqalə dərc edib. İnstitutun hesablamalarına görə, 2025-ci ildə Çin bazarına təbii qaz tədarükü 43,242,2% artaraq 434,2% artacaq. faktiki istehlak 2,4% artaraq 430,2 mlrd. Artımın ləngiməsinin əsas səbəbləri istilik mövsümündə havaların nisbətən isti keçməsi ilə əlaqədar şəhərlərdə tələbatın gözləniləndən aşağı olması, digər enerji bloklarında elektrik enerjisi istehsalının artmasına baxmayaraq, qazla işləyən enerji bloklarında aşağı istifadə göstəricilərinin müşahidə olunmasıdır. Bundan başqa, sənaye sektorunda qaz tələbatında ciddi artım qeydə alınmayıb. 2025-ci ildə Çində qaz

hasilatının artması və LNG idxalının azalması idxaldan asılılığın 2,4 faiz bəndi azalaraq 38,5%-ə düşməsinə səbəb olub.

Çin təbii qazın avtomobil yanacağı kimi istifadəsində dünya lideridir. Hazırda ölkədə təxminən 7 milyon təbii qazla işləyən avtomobil var ki, onlardan 1 milyonu LNG ilə, 6 milyonu isə sıxılmış təbii qazdır (CNG). 5300 LNG yanacaq doldurma məntəqəsi şəbəkəsi mövcuddur. 2023-2024-cü illərdə Çində LNG ilə işləyən yük maşınlarının satışlarının artımı ekspert gözləntilərini əhəmiyyətli dərəcədə üstələdi. Daxili qaz qiymətləri Çində LNG avtomobillərinə tələb artımının əsas amilidir.

Avropa

Eurostatın məlumatına görə, Aİ-də məişət istehlakçıları üçün qazın orta qiyməti

2024-cü ilin sonunda əldə edilən rekord həddən sonra 2025-ci ilin birinci yarısında 8% azalıb. 2024-cü ilin ikinci yarısında qiymət 0,1244 avro/kVt/saata (1,480 ABŞ dolları/min kubmetr) çatıb ki, bu da məlumatların toplanmasının başlanmasından bəri qeydə alınan ən yüksək səviyyədir. "2025-ci ilin birinci yarısında qiymətlər 0,1143 avro/kVt/saata (1,360 ABŞ dolları/min kubmetr) düşüb ki, bu da böhrandan əvvəlki dövrdə müşahidə olunan normal dinamikanın bərpasına kömək edib", - Eurostat qeyd edir. 2025-ci ilin birinci yarısında ev təsərrüfatları üçün ən yüksək qiymətlər İsveçdə - 0,2128 avro/kVt/saat (2,532 ABŞ dolları/min kubmetr), Hollandiyada - 0,1617 avro (1,924 ABŞ dolları) və Danimarkada - 0,1306 avro (1,554 ABŞ dolları) olub. Ən aşağı qiymətlər Macarıstanda 0,0307 avro (365 dollar), Xorvatiyada 0,0461 avro (557,7 dollar), Rumıniyada isə 0,0559 avro (665,21 dollar) olub. Nəzərdən keçirilən dövr ərzində qiymətlər Aİ-nin 23 ölkəsindən 13-də artıb, ən çox artım Estoniya (23,9%), Bolqarıstan (23,6%) və İsveçdə (20,94%) müşahidə olunub. İspaniyada qaza tələbat bu ilin ilk doqquz ayında ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 6,6% artaraq 267,6 TVtsaata (23,6 milyard kubmetr) çatıb. Enerji istehsalı sektorunda qaza tələbat təxminən 37% artıb. Macarıstanın xarici işlər naziri Peter Szijyarto bəyan edib ki, Avropa Komissiyasının 2028-ci ilə qədər Rusiya enerji təchizatını mərhələli şəkildə dayandırmaq planı Macarıstanı sənaye və ev təsərrüfatlarının istehlak etdiyi qazın demək olar ki, hamısından məhrum edəcək. O qeyd edib ki, Ukrayna Rusiya qazını Avropaya tranzit etməkdən imtina etdiyinə görə Macarıstanı yanacaq təminatı üçün yeganə boru kəməri "Türk axını"dır. Macarıstanın 2025-ci ildə onun vasitəsilə 8-8,5 milyard kubmetr qaz alacağı və 2026-cı ildə də eyni həcmdə qaz alacağı gözlənilir: "Avropa Komissiyasının təklifi 8,5 milyard kubmetr qazı bizim üçün elçatmaz edə bilər".

V.VƏLİYEV

P.S. Məqalədəki faktlar xarici mənbələrdən götürülüb

"Amnistiya aktı dövlət quruculuğunda insan amilinin prioritet olduğunu nümayiş etdirir"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən Milli Məclisə təqdim edilən amnistiya aktı son günlər ölkə ictimaiyyətində geniş müzakirələrə səbəb olmuşdur. Bu sənəd hüquqi məzmunu ilə yanaşı, siyasi və sosial baxımdan da xüsusi əhəmiyyət daşıyır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq İlyas Hüseynov bildirib. Onun sözlərinə görə, qeyd edilməlidir ki, amnistiya aktı "Suverenlik və Konstitusiyaya İli" çərçivəsində qəbul olunması baxımından dövlətçilik tariximizə mühüm töhfə hesab olunur və Azərbaycan dövlətinin humanist dəyərlərə əsaslanan siyasətinin bariz nümunəsidir: "Amnistiya aktı dövlət quruculuğu prosesində hüququn aliliyinin və insan amilinin prioritet olduğunu bir daha nümayiş etdirir. Yeni il ərəfəsində bu qərarın qəbul edilməsi minlərlə ailə üçün sevinc və ümid mənbəyinə çevriləcəkdir. Sənədin icrası nəticəsində məhkum olunmuş şəxslərin bir qisminin cəzası yüngülləşdiriləcək, bir qismi isə azadlığa buraxılacaqdır. Bu isə cəmiyyət daxilində sosial həmrəyliyin və humanizm prinsiplərinin möhkəmlənməsinə xidmət edir. Eyni zamanda, möhtərəm Prezidentin rəhbərliyi altında mütəmadi olaraq imzalanan əfv sərəncamları və amnistiya aktları ölkədə demokratikləşmə prosesinin davamlı xarakter daşdığını göstərir.

Bu addımlar insan hüquqlarının qorunması, vətəndaşların dövlətə olan etimadının artırılması və hüquqi dövlət prinsiplərinin möhkəmləndirilməsi baxımından mütərəqqi təşəbbüslər kimi qiymətləndirilir. Amnistiya aktının qəbul edilməsi həm də cinayətkarlığın azaldılması, cəmiyyətə reintegrasiya proseslərinin gücləndirilməsi və hüquqi məarifləndirmənin artırılması baxımından əhəmiyyətlidir. Bu sənəd, dövlətin yalnız cəza verən deyil, eyni zamanda islah edən və sosial məsuliyyət daşıyan bir institut olduğunu ortaya qoyur".

Günay Hacıyeva

Tarixi İrəvan şəhəri azərbaycanlıların köklü yaşadığı böyük elm, maarif və mədəniyyət mərkəzlərindən biri olmuşdur. Şəhərdə Azərbaycan xalqına məxsus son dərəcə zəngin ədəbi-mədəni mühitin formalaşması bunun təsdiqidir. İrəvan şəhərində mövcud olmuş təhsil sistemi haqqında ən dolğun məlumat xanlığın Rusiya tərəfindən işğalından sonra 1829-1831-ci illərdə həmin ərazidə kameral siyahıyaalma keçirən rus tarixçi-statistik İvan Şopenin 1852-ci ildə Sankt-Peterburqda çap olunmuş "Erməni vilayətinin Rusiyaya birləşdirilməsi dövrünün tarixi yaddaşı" əsərində verilmişdir.

Həmin məlumatlardan aydın olur ki, İrəvan xanlığının ərazisindəki təhsil sistemi mahiyyət etibarilə Azərbaycanın digər xanlıqlarındakı təhsil sistemindən fərqli olmamışdır. İ.Şopenin yazdığına görə İrəvan xanlığının ərazisində təhsillə, əsasən, müəyyən təhsil görmüş din xadimləri məşğul olurdular. Hər bir məscidin nəzdində böyük və ya xud kiçik mədrəsə fəaliyyət göstərmişdir. Aşağı siniflərdə müəllimlər müderris, yuxarı siniflərdə isə vaiz adlandırılırdılar. Mədrəsələrdə geniş dərslər otaqları ilə yanaşı, tələbələrə yaşadıqları kiçik otaqlar - hücrələr olurdu. Bəzi məscidlərdə adlı-sanlı müctəhidər dərslər deyirdilər ki, onları dinləmək üçün ölkənin hər yerindən dinləyicilər gəlirdilər. İrəvan xanlığının süqutu ərəfəsində təkcə İrəvan şəhərindəki 8 məsciddə 200 şagird təhsil alırdı.

İRƏVANDA İLK İKİSİNİFLİ DÖVLƏT QƏZA MƏKTƏBİ

Rusiya işğalı dövründə İrəvan şəhərində ilk ikisənifli dövlət qəza məktəbi 14 yanvar 1832-ci ildə açılmışdır. 15 mart 1868-ci ildə İrəvan qəza məktəbi dördsənifli klassik proqramı qəza məktəbi kimi təhsil almaq üçün bu məktəbi 1850-ci ildən 1880-ci ilədək 30 il ərzində İrəvan qəza məktəbini və proqramını üst-üstə 558 azərbaycanlı bitirmişdir. Tarixi mənbələrə nəzər salsaq görərik ki, Cənubi Qafqaz Rusiya tərəfindən işğal edildikdən sonra həyatın bütün sahələri onun tərəfindən idarə olunmağa başladı. 2 avqust 1829-cu ildə Rusiya Maarif Nazirliyi "Zaqafqaziya məktəblərinin vəziyyəti haqqında" qərar qəbul etdi. Cənubi Qafqazda öz ideoloji və siyasi maraqlarını təmin etmək üçün qəbul edilmiş həmin qərarda qəza məktəblərinin yaranması və ümumi təhsil sistemi ilə idarə edilməsi öz əksini tapmışdı. Qərarda 1830-cu ildə başqa şəhərlərlə yanaşı, İrəvanda da 100 şagirdlik qəza məktəbinin açılması nəzərdə tutulsa da, həmin il bunun həyata keçirilməsi mümkün olmamışdır. Araşdırmalardan məlum olur ki, İrəvanda ilk qəza məktəbinin 1831-ci ilin mart-oktyabr aylarında açılmasına yəndə ciddi səy göstərilməmişdir. Belə ki, müəyyən səylərdən sonra İrəvanda ilk qəza məktəbi 14 yanvar 1832-ci ildə açılmışdır.

Proqramı 31 mart 1881-ci ildə səkkizsənifli tam gimnaziyaya çevrilmişdi və sonralar İrəvan Oğlan Gimnaziyası adlandırıldı. 1 yanvar 1883-cü ilə olan məlumata görə İrəvan gimnaziyasında təhsil alan 237 şagirddən 37-si azərbaycanlı olmuşdu. Mənbələrdə qeyd olunduğu kimi, ilk dəfə İrəvan qəza məktəbi kimi fəaliyyətə başladığı dövrdən 1918-ci il avqustun 6-da bağlanmasıadək keçən müddət ərzində İrəvan Oğlan Gimnaziyasına şəriət dərslərini və Azərbaycan dili fənnini 1836-1856-cı illərdə Molla Tağı Mahmud oğlu, 1856-1885-ci illərdə Mirzə Ələkbər Elxanov, 1885-1895-ci illərdə Firudin bəy Köçərli, 1895-1905-ci illərdə İsmayıl bəy Şəfəbəyov, 1905-1906-cı illərdə Mirzə Məhəmməd Şeyxzadə, 1907-1918-ci illərdə Şeyx Abusəttar Kazımov tədris etmişlər.

MÜQƏDDƏS RİPSİMƏ GİMNAZİYASINI 36

Elm mərkəzi - İrəvan

UZAQLAŞDIRILMASI

İrəvanda təhsil öz inkişaf dövrünü yaşayıb. 1928-ci ildən İrəvanda Kənd Təsərrüfatı Texnikumunun azərbaycanlı bölməsi fəaliyyətə başlamış, 1933-cü ildən həmin bölmə müstəqil İrəvan Azərbaycanlı Kənd Təsərrüfatı Texnikumuna çevrilmişdi. 1937-ci ildən İrəvan Pedaqoji İnstitutunun 3 fakültəsində azərbaycanlı bölməsi (dil-ədəbiyyat, fizika-riyaziyyat, tarix-coğrafiya) mövcud idi. "Könüllü köçürülmə" adı altında həyata keçirilən azərbaycanlıların Ermənistanın 1948-1953-cü illər deportasiyası nəticəsində azərbaycanlı məktəblərinin şəbəkəsi ciddi dağıntıya məruz qoyuldu. İrəvan Pedaqoji Texnikumu 1948-ci ildə tələm-tələsik Azərbaycanın Xanlar (indiki Göygöl) rayonuna köçürüldü. İrəvan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun və Erməni Dövlət Qiyabi Pedaqoji İnsti-

AZƏRBAYCANLI QIZ BİTİRİR

İrəvanda fəaliyyət göstərən məktəblərdən biri də Müqəddəs Ripsimə qızlar məktəbi idi. 1850-ci il yanvarın 2-də Qafqazın canişini Mixail Vorontsovun xanımı Yelizaveta Vorontsovanın təşəbbüsü və İrəvanda fəaliyyət göstərən Müqəddəs Nina Xeyriyyə Cəmiyyətinin idarə heyətinin qərarı ilə Müqəddəs Ripsimə qadın məktəbi təsis edilmişdir. 9 iyul 1884-cü ildə bu məktəb üçsənifli qadın gimnaziyasına çevrilmişdi. 30 may 1898-ci ildə isə gimnaziyaya hazırlıq sinfi də təşkil edilməklə səkkizsənifli qadın gimnaziyasına çevrilmişdi. Ödənişli olan bu məktəbdə imkanlı azərbaycanlıların qızları da təhsil alırdılar. Təkcə 1916-1918-ci illərdə Müqəddəs Ripsimə gimnaziyasını 36 azərbaycanlı qız bitirmişdi. İrəvan quberniyasının 1914-cü ilə dair "Yaddaş kitabçası"nda göstərilir ki, bu gimnaziyada şəriət dərslərini və Azərbaycan dilini Haşım bəy Nərimanbəyov tədris etmişdir.

Hələ XIX əsrin 50-60-cı illərindən etibarən İrəvan şəhərində özəl məktəblər də fəaliyyət göstərməyə başlamışdı. Özəl məktəbləri yalnız Rusiya təbəəliyi olan şəxslər Qafqaz Tədris İdarəsinin icazəsi ilə açarı bilərdi. İki tip özəl məktəblər mövcud idi. Birinci tip məktəblərə məscidlərin və ya kilsələrin nəzdindəki müəllimlərin fərdi proqramı əsasında fəaliyyət göstərən ənənəvi mollaxana tipli məktəblər, ikinci tip məktəblərə isə yeni açılan, lakin öz tədris proqramını dövlət məktəblərinin proqramlarına uyğunlaşdırılan məktəblər daxil idi. 1863-cü ildə İrəvanda 15 özəl azərbaycanlı və erməni məktəbləri mövcud idi.

1865-ci ildə şəhərdə 9 müsəlman ruhani məktəbi fəaliyyət göstərmişdir ki, orada 223 şagird təhsil almışdır. Həmin vaxt buradakı 6 erməni ruhani məktəbində 150 şagird təhsil almışdır. 1866-cı ildə məscidlərin nəzdindəki məktəblərdə şagirdlərin sayı 596 nəfərə çatırdı.

CƏNUBİ QAFQAZDA MAARİFÇİLİK HƏRƏKƏTİ

1880-ci ildə açılan İrəvan şəhər ibtidai məktəbi 1900-cü ildə üçsənifli Puşkin adına məktəbə çevrilmişdi. 1901-ci ildə Puşkin adına məktəbin nəzdində bazar günü məktəbi açılmışdı. Məktəbə milliyətindən və dinindən mənsubiyyətindən asılı olmayaraq 16 yaşından 50 yaşınadək irəvanlılar qəbul edilirdilər. Puşkin adına məktəbdə rus və digər dillərlə yanaşı, Azərbaycan dili də tədris edilirdi.

di. Mirzə Hüseyn Axundov məktəbin müsəlman bölməsinin müdiri olmaqla yanaşı, Azərbaycan dili müəllimi kimi də fəaliyyət göstərmişdir.

1881-ci il noyabrın 3-də tərkibində iki sinif olmaqla İrəvan Müəllimlər Seminariyasının I sinfinin açılışı olmuşdur. Seminariyanın ilk direktoru Yakob Suşevskinin səyi nəticəsində birinci il seminariyaya 9 müəllim 42 şagird cəlb edilmişdi. 1882-ci ildə seminariyanın II sinfi, 1883-cü ildə III sinfi açılmışdır. Qafqazda olan bütün müəllimlər seminariyası kimi, İrəvan müəllimlər seminariyası da 4 sinifdən ibarət olmuşdur.

İrəvan xanlığı çar Rusiyasının tərkibinə qatıldıqdan sonra burada dünyəvi təhsilə xüsusi diqqət yetirilməsində həmin mühitin özü əhəmiyyətli rol oynamışdır. XIX əsrin ikinci yarısından etibarən Cənubi Qafqazda maarifçilik hərəkatı geniş vüsət aldı. Regionda dünyəvi təhsil verən yeni tipli məktəbin - İrəvan Müəllimlər Seminariyasının açılması da məhz bu vaxtlara təsadüf edir. 1881-ci ilin noyabr ayında fəaliyyətə başlayan İrəvan Müəllimlər Seminariyası çar hakimiyyətinin bölgədəki maraqları naminə yaradılmasına baxmayaraq, 40 ilə yaxın müddətdə hazırladığı müasir dünyagörüşünə və düşüncə tərzinə malik yüksəkixtisaslı milli müəllim kadrları ilə pedaqoji fikir salnaməyə yaddaqlan səhifələr yazmışdır. Görkəmli maarifpərvər Firudin bəy Köçərli seminariyanın ilk müəllimlərindən olmuş, geniş mədəni-maarif işləri aparmışdır.

AZƏRBAYCANLI PEDAQOJİ KADRLARIN İRƏVAN ŞƏHƏRİNDƏN

tutunun azərbaycanlı bölmələri (dil-ədəbiyyat, tarix, fizika-riyaziyyat) müvafiq olaraq Bakıdakı pedaqoji institutlara köçürüldü. Həmin dövrdə İrəvan şəhərində təlim Azərbaycan dilində olan iki orta məktəbin - Kirov adına qızlar və Əzizbəyov adına oğlanlar orta məktəblərinin müəllim və şagird kontingentinin xeyli hissəsi Azərbaycana köçmək məcburiyyətində qalmışdı. Bununla da azərbaycanlı pedaqoji kadrların İrəvan şəhərindən uzaqlaşdırılmasını istəyən Ermənistan rəhbərliyinin çoxdankı arzusu həyata keçmiş oldu.

Yalnız 1954-cü ildə tərkibində iki fakültə (fizika-riyaziyyat və Azərbaycan dili və ədəbiyyatı) olmaqla İrəvan Pedaqoji İnstitutunda yenidən azərbaycanlı bölməsi açıldı. İnstitutda yalnız Azərbaycan dili və ədəbiyyatı kafedrası müstəqil fəaliyyət göstərirdi. Kafedraya əvvəlcə tanınmış elm xadimi Əkbər Yerevanlı, onun vəfatından sonra isə Knyaz Mirzəyev rəhbərlik etmişdi. İnstitutun azərbaycanlı bölməsində müəyyən fənlərin tədrisi üçün Bakıdan müvafiq ixtisaslı alimlər dəvət edilirdi. 1961-ci ildə İrəvan Pedaqoji İnstitutunda Fizika-riyaziyyat və Ədəbiyyat-tarix fakültələri ləğv edilmiş, əvəzində 25 tələbənin təhsil aldığı İbtidai təhsilin pedaqogikası və metodikası fakültəsi açılmışdı.

1970-ci ildə İbtidai təhsilin pedaqogikası və metodikası fakültəsi də ləğv edilmiş, əvəzində 25 tələbə qəbul edilən Ədəbiyyat-tarix fakültəsi açılmışdı.

Tarixən Azərbaycanın elm, maarif və mədəniyyət mərkəzlərindən biri olan İrəvan şəhəri XX əsrin sonlarında etnik təmizlənməyə məruz qaldı.

Zümrüd BAYRAMOVA

Mərkəzi Gömrük Hospitalının Mamalıq-ginekologiya şöbəsinin rəisi Təranə Bayramova II Genital Estetik və Rejenerativ Müalicələr Kongresində iştirak edib

Mərkəzi Gömrük Hospitalının Mamalıq-ginekologiya şöbəsinin rəisi, t.ü.f.d., mama-ginekoloq Təranə Bayramova 12-14 dekabr 2025-ci il tarixlərində Türkiyənin Genital Este-

etik Cərrahiyyə və Seksologiya üzrə Beynəlxalq Cəmiyyətin təşkilatçılığı ilə Türkiyənin İstanbul şəhərində keçirilən II Genital Estetik və Rejenerativ Müalicələr Kongresində iştirak edib.

Kongresdə qadın sağlamlığında genital estetik yanaşmalar, rejenerativ tibbin müasir imkanları, innovativ müalicə metodları, minimal invaziv texnologiyalar, lazer və PRP tətbiqləri, həmçinin cinsi sağlamlıq və həyat keyfiyyətinin artırılmasına yönəlmiş aktual mövzular müzakirə olunub, genital estetik və rejenerativ müalicələr sahəsində ən son yeniliklər, klinik protokollar və müalicə yanaşmalar mövzularında təqdimatlar edilib.

Bizim mətbuat: nəyi, necə, nə üçün yazır...

MƏTANƏT

Mətbuat əldən gedir. Əvvəlcə bunu deyim, çünki vacibdir. Dünən mətbuatımızda qarşılaşdığım ayrı-ayrı vaxtlarda dərc olunan üç xəbər haqqında danışmaq istəyirəm sizinlə, əziz oxucular. Bəlkə mən səhv düşünürəm, bir siz də nəzər salın. Mən səhv deyirəmsə, məni qınayın. Düz deyirəmsə, 150 illik tarixi yol keçib bu günlərdə gəlib çıxan milli mətbuatımıza bu xəbər və yazılarla zərbəni zərbə üzərindən endirənləri qınayın ki, çoxsaylı belə səhvlərə və yanlışlara son qoysunlar. Təqdim etdiyim xəbərləri yayımlayan media obyektlərinin hər birinə böyük saygım var. Lakin bunları deməyə də borcluyam. Diqqət edək:

Publika.az

"Pensiya alanlara şad xəbər"

Bakı, Sumqayıt şəhərləri və Abşeron rayonu üzrə dekabr ayının pensiyaları ödənilib. Publika.az xəbər verir ki, respublikamızın digər bölgələrində yaşayan pensiyaçıların, həmçinin güzəştli şərtlərlə pensiya hüququna malik şəxslərin dekabr ayı üzrə pensiyaları da bu ay qrafik üzrə ödəniləcək".

Burada hansı şad xəbərdən söhbət gedir? Ölkədə hər ay heç bir yubanma, problem olmadan pensiyalar vaxtılı-vaxtında ödənilir. Dekabr ayında da bu prosesin olacağını şad xəbər kimi təqdim etməklə bizim media nə demək istəyir?

Bu sərəlvə ilə xəbər o zaman verilə bilər ki, ölkədə iqtisadi çətinlik olar, pensiyalar hər ay gecikdirilər, bu aydan növbəti aya qalar. Bu, belə deyilsə, normaldırsa, kimə, nə üçün, nəyə görə şad xəbər veririk? Bilən varsa, desin.

Globalinfo.az

"Rayonlardan Bakıya axın dayandı - Səbəb"

Sərəlvəni görən kimi yazıya daxil oldum, sevincək oxumağa başladım. Lakin təəssüf ki, yazının sərəlvə ilə əlaqəsi olmadığını ilk cümlələrdə anladım.

Yazıda Milli Məclisin Regional Məsələlər Komitəsinin üzvləri Aydın Mirzəzadə və Arzuxan Əlizadədən rayonlardan Bakıya əhali axının qarşısının alınması yolları ilə bağlı açıqlama alınıb və onların hər ikisi regionların sosial-iqtisadi inkişafını sürətləndirmək üçün hansı tədbirlərin görülməsi zəruriliyindən danışılıb.

Hər iki ziyalımızın söylədiyi fikirlər təqdirəlayiqdir və bütün bunlar həyata keçərsə, doğrudan da gələcəkdə rayonlardan Bakıya gələnlərin sayı azalar. Hər kəs məşğulluğu təmin olunmaqla öz kəndində, qəsbəndində yaşayır, işləyir. Məsələ sadəcə budur. Sərəlvə isə artıq bu axının dayandırıldığını, yəni məsələnin həll olduğunu bəyan edir. Bu, nə qədər doğru sərəlvədir, buyurun, qiymət verin.

Təəssüf ki, bu yazıya "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə hazırlanmışdır" qeydi də qoyulub.

Axşam.az

"Nəsrin hamam xalatında fotolarını paylaşdı"

Türkiyədə fəaliyyət göstərən azərbaycanlı aktrisa Nəsrin Cavadzadə hamam xalatında fotolar paylaşdı.

Axşam.az xəbər verir ki, sənətçi oteldə dincələrkən çəkilən şəkillərini izləyiciləri ilə bölüşüb.

Onun bu paylaşımı izləyicilər tərəfindən çox bəyənilib.

Sizcə, əziz oxucular, bu xəbərin Azərbaycan cəmiyyətinə nə xeyri ola bilər və nə dəxli var? Azərbaycan insanı nə üçün kimisə hamam xalatında, ayaqları, sinəsi haradan hara açıq şəkildə görməlidir? Bax, bu xəbər nəyi təlqin, təbliğ edir, biz nədən xəbər düzəldirik?

Bu video kim tərəfindən bəyənilib, kimlər bunu alqışlayıb, deyə bildirməyən, lakin ağılı başında olan, normal və sağlam düşüncəyə malik bir insan bunu nə üçün paylaşmalıdır? Bu fotolar nə üçün bizim yeniyetmə-uşaqlarımızın qarşısına çıxmalıdır? Nədir bizim günahımız?..

P.S. "Like" yığmaq, zorla oxutmaq, barmaq toxundurmaq, "maraq oymaq" naminə yalan sərəlvələrdən istifadə etmək nə qədər doğrudur? Hər bir məişət məsələsini, o məsələ ki, normaldan çox kənar olmaqla milli dəyərlər sistemimizə tamamilə ziddir, mətbuat səhifələrinə çıxarmaq nə qədər doğrudur?

Sərəlvə mətnin qısa xülasəsidir, bizə belə öyrədiblər. Bəs görəsən sərəlvəni təkzib edən yazıları yazanlar kimdən öyrənib? Bizə hər bir yazıda milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasını öyrədiblər. Bəs hamam xalatında bir aktrisanı cəmiyyətə təqdim edənlər bunu kimdən dərs alıb? Maraqlıdır...

"Nar" regionlarda peşəkar kadr hazırlığına dəstək olur

Regionlara diqqəti ilə seçilən sərfəli mobil operator "Nar" Gəncə şəhərində yerləşən Azərbaycan Texnologiya Universitetinin (ATU) tələbələri üçün növbəti karyera təlimini təşkil edib. Universitetin rektoru, dosent Yaşar Ömərovun dəvəti ilə "Nar" rəhbərliyi Gəncə şəhərinə səfər edərək universitetin rəhbər heyətilə görüşdü. Görüş zamanı peşəkar kadr hazırlığı istiqamətində atılacaq növbəti addımlar müzakirə edildi. Daha sonra "Nar" baş icraçı direktoru Özgür Gənc karyera təlimində iştirak edən tələbələrlə görüşərək öz

təcrübəsini və tövsiyələrini bölüşüb.

Texniki ixtisaslar üzrə təhsil alan tələbələrin peşəkar bacarıqlarını inkişaf etdirmək və onları iş bazarına hazırlamaq məqsədi ilə təşkil olunan bu təlim "Nar"ın peşəkar heyəti tərəfindən hazırlanır və tədris olunur. İnteraktiv keçirilən təlim rabitə bazarında uğurlu karyera başlanğıcı etmək, əsas karyera hədəflərinin seçilməsi, iş müşahibələrinə hazırlıq və günümüzdə önəmli olan sosial media platformalarından səmərəli istifadə mövzularını əhatə edirdi.

Təlimlər "Nar"ın Korporativ Sosial

Məsuliyyət strategiyasının təhsil istiqaməti üzrə və Azərbaycan Texnologiya Universiteti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilir. "Nar"ın məqsədi texniki ixtisaslar üzrə təhsil alan tələbələri əsl peşəkar kimi yetişdirərək Azərbaycanın telekommunikasiya bazarı üçün mütəxəssis hazırlamaq və ölkənin mobil rabitə sahəsinin inkişafına töhfə verməkdir. Qeyd edək ki, 2025-ci ildə "Nar"ın Füzuli və Salyan rayonlarında yeni mağaza açılışı tədbirləri zamanı da, paralel olaraq, bu rayonlarda yerləşən təhsil ocaqlarında maarifləndirici layihələr həyata keçirilmişdi.

"Nar"ın həyata keçirdiyi təhsilyönümlü sosial layihələr haqqında ətraflı məlumatı operatorun rəsmi saytından (nar.az) əldə edə bilərsiniz.

Hazırda 2,2 milyon abunəçiyə xidmət göstərən "Nar" son 6 il ərzində Müştəri Loyallığı İndeksi göstəricisi-nə əsasən Azərbaycanda lider mobil operatorudur. Bu uğurun arxasında "Nar"ın ardıcıl şəkildə həyata keçirdiyi müştəriyönümlü strategiya dayanır. Mobil operator istifadəçilərinə sərfəli qiymət qarşılığında dayanıqlı və yüksəkkeyfiyyətli rabitə xidmətləri, müxtəlif internet paketləri və müasir eSim texnologiyası təqdim edir.

İkisi də eynidir: tüstülənən sağlamlıq

Çox sevdiyimiz bir tamaşada sevdiyimiz aktyorun ifasında səsləndirilən mahnının "papirosun yana-yana, od saldı şirin cana" sözləri hər dəfə bizi nə qədər güldürsə, siqaret çəkənlərin içinə düşən od o qədər narahat edir. O od ki, bəzən dəb xətrinə, bəzən böyüdüymüzü göstərmək, bəzən alışqanlıq, bəzən dostdan geri qalmamaq, bəzən özünü kişi hesab etmək, bəzən mühitin "ərməğanı", bəzən bir dəfə dadına baxmaq içimizə düşür və ömürlük yol yoldaşımız olub bizi elə yandırır ki, bir də baxırıq ki, bir ovuc küldən başqa heç nəyimiz qalmayıb.

siqaret çəkən olaraq qalacağıq. Beləliklə də son iki ilin statistik hesabında rəqəmlər bir qədər artıb-azalsa da, lakin elə bir fərqli rəqəm müşahidə olunmur. 15-19 və 65 yaşdan yuxarı bütün yaş qruplarında kifayət qədər siqaret çəkən var. Buradan da o qənaətə gəlmək olur ki, bu qədər maarifləndirmə, bu qədər mübarizə qarşısında hələ də insan qəflət yuxusundan oyanıb sağlamlığının qeydinə qalmaq fikrində deyil. Məlumatla görə, Azərbaycanda hər il 15 min nəfər tütün və onun yaratdığı müxtəlif xəstəliklərdən dünyasını dəyişir.

Sevindirici haldır ki, Azərbaycanda elektron siqaretlər qadağan olunur. Bu,

Siqaret çəkməyin zərərləri haqqında illərdir ki, bütün mətbuat orqanları, səhiyyə, həkimlər, aqsaqqallar bar-bar bağırırsalar da, lakin nədənsə onların sözlərini dinləyən yoxdur. Görünür bu, elə bir alışqanlıqdır ki, ona nə ictimai qınaq təsir edir, nə maarifləndirmə kar salır, nə aqsaqqal sözü keçir, nə də həkim məsləhəti. Nəticə isə bu olur ki, dünyada hər il milyonlarla insan siqaret zəhərinin qurbanı olur.

Hesablamalara görə, tütünün törətdiyi xəstəliklər nəticəsində hazırda dünyada hər il 8 milyondan artıq insan ölür. Onların 1 milyonu ətrafa yayılan tütün tüstüsü ilə nəfəs alan passiv tütün çəkənlərdir.

XX əsrdə tütün epidemiyası bütün dünyada 100 milyon insanın həyatına son qoyduğu halda, XXI əsrdə tütündən 1 milyard insanın ölümü gözlənilir. Çünki tütün ağ ciyər və ürək-damar, həmçinin bronxial xərçəng, xroniki bronxit, emfizem və bir çox xəstəliklərin səbəbkarıdır.

Bəzən siqareti tərgitmək istəyən insanlara da rast gəlirik. Onlar elektron siqarete keçməklə siqareti tərgidəcəklərini zənn edirlər. Lakin mütəxəssis həkimlər deyir ki, elektron siqaretdən istifadə etmək ən azı adi siqaret qədər təhlükəlidir. Siqaretin insan orqanizmi üçün ən təhlükəli tərəfi onun tərkibindəki qətrandır. Həkimlər də ən əsas buna görə insanlara siqaretdən imtina etməni məsləhət görür. Nikotin aludəçiləri isə çıxış yolunu elektron siqaretdə görürlər. Amma yanılırlar, siqaretin tərkibində olanlar demək olar ki, elektron siqaretdə də mövcuddur və bu, insan sağlamlığı üçün birbaşa təhlükədir.

Bu məsələlərin ciddiliyi nəzərə alı-

naraq ölkəmizdə "Tütün məmulatlarının istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında" qanun da qüvvəyə minib. Qanunu pozanların 30 manatdan 1000 manata qədər cərimə olunması müəyyənləşdirilib. Qanuna əsasən, tütün məmulatlarından (siqaret), sulu qəlyan və elektron siqaretdən istifadə müəyyən yerlərdə qadağan olunub.

Hələ də aramızda bu qanuna zidd gedən insanlar var ki, onlarla hər kəs qarşılaşıb. Belələri haqqında tədbirlərin görülməsi sözsüzdür. Lakin onlar gözdən uzaq yerlərdə məqam düşən kimi ətrafa tüstülərini yaymaq məşğuldurlar. Çox təəssüf, onlar arasında sürücülər də var ki, bəzən taksidə utanmazcasına səndən "siqaret çəkə bilərəmmi?,- deyə soruşurlar...

Nə qədər ki, hələ də qanundan xəbərsiz insanlar var, onlar cəmiyyət arasında özlərini lazımi səviyyədə apara bilməyəcək və bizlər də passiv

Milli Məclisin Aqrar siyasət, İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq, Əmək və sosial siyasət komitələrinin birgə iclasında müzakirəyə çıxarılan "Tütün və tütün məmulatı haqqında" Qanuna təklif olunan dəyişiklikdə öz əksini tapıb. Layihəyə əsasən, elektron siqaretlərin və onların komponentlərinin idxalı, ixracı, istehsalı, saxlanması, topdan və pərakəndə satışı və istifadəsi qadağandır.

Siqaret-istər elektron, istər adi olsun, çəkən hər kəs tək özünü deyil, ailəsini, iş, yol yoldaşını, qonşusunu, qohumunu, dostunu, xüsusilə də övladını düşünməlidir. O zaman papirosunu yandırdanda özünün də, onların da sağlamlığının tüstüləndiyini dərk edər. Və bəlkə bu an siqaretin zərərini, cibə ziyan qiymətini də onu yandıra...

Mətanət Məmmədova

Elçin Bayramlı

Azərbaycan toyuna toy tutanlar

Xəbər verildiyi kimi, Milli Məclisin dünən keçirilən plenar iclasında çıxışı zamanı deputat Aqil Abbas müasir toylardakı vəziyyəti tənqid edib. Deputat deyib: "Mən də istəmərim toylarda səs-küy olsun. Ona görə toya gedəndə musiqi çalınanda çıxıb foyedə otururam".

Hazırkı toylarda yeganə problem normadan dəfələrlə artıq gücdə olan səs terroru deyil, çox sayda problemlər var.

Çox təəssüf ki, Azərbaycan toyu tamamilə öz kontekstindən çıxarılıb, milli sifətini itirib və yerinə əcaib bir mərasim gəlib. İsfarçılıqla, dəbdəbəylə keçirilən, şouya çevrilmiş bir mərasim. Bu mərasim bütün tərəfləri ilə biabırçılıqdır. Süfrələrdə israfçılıq, çoxsaylı hoqqabazlıqlar, musiqinin hədsiz yüksək səsə qoyulması və sair. Sonda insanlar toydan dəhşətli bir beyin yorğunluğu ilə çıxırlar. Ona görə də bir çoxları, o cümlədən mən də musiqi çalınan vaxtlarda salonda oturmamağa çalışıram.

Toylarımız insanların bəhsə-bəhs yerinə, öz imkanlarını başqalarına nümayiş etdirmə məkanına çevrilib. Süfrələrin üstündə lap nağıllarda deyildiyi kimi quş südü, can dərmanı- hər şey var. Məşhur filmdə deyildiyi kimi, süfrəni elə doldururlar ki, barmaq basmağa yer qalmır...

Hər kəs bir-birinin bəhsinə girib daha "ağır" stol açmaq istəyir. Masalarda planetimizin Antraktida istisna olmaqla bütün materiklərindən gətirilmiş saysız-hesabsız nemətlər düzülür. Bununla fəxr edən toy sahibi heç düşünmür ki, bu həngəməni öz gücünə yox, qonaqların puluna həyata keçirir.

Əksər restoranlarda 10-15 çeşiddə yemək, 30-40 çeşiddə çərəz, şirniyyat və salat, 10-15 növ içki təklif olunur. Burada bir neçə paket olur- toy sahibinin paketlərdəki yeməkləri dəyişdirmək, menyudən çıxarmaq hüququ yoxdur, lap çıxartsa da pulunu ödəməlidir. Həm də minimum menyu və yer sayı var ki, ondan aşağı olmaz.

İş o yerə gəlib ki, indi toya çağırılan adamın qanı qaralır. Orta statistik vətəndaşımız ayda 2-3 toya gedərsə aylıq maaşının azı yarısından keçməlidir. Bəs yarım ay necə dolanacaq? Özü də bu işgəncə kiminsə lovgalanması üçün baş verir.

Toya gələn qonaqların siyahıya yazdığı məbləğ, əslində, yeni evlənənlərə çatmalıdır. Bu pulla yeni ailə quranlar heç olmasa öz evləri üçün çatışmayan nələrsə ala bilər. Amma bu pullar şadlıq sarayının sahibinə və digər təminatçılara çatır.

Hətta bəzən, heç toya yazılmış pullar şadlıq sarayının xərcini ödəməyə belə çatmır. Və toy sahini borca düşür. Hətta elə hallar olub ki, şadlıq sarayının pulunu ödəyə bilmədiyi üçün bəy girov saxlanılıb.

Uzun illərdir deputatlar, sosioloqlar, jurnalistlər bu haqda yazır, danışır, bu sahədə vəziyyətin bəzi hala gəldiyini qeyd edir və tənzimləməyə çağırırlar. Lakin hələlik bu sahədə heç bir müsbət dəyişiklik baş verməyib, əksinə ildən ilə vəziyyət pisləşir. Aparılan təbliğatlar, maarifləndirmələr, dünya ölkələrindən göstərilən nümunələr heç bir nəticə verməyib. Əlac inzibati metodlara qalıb.

Əlbəttə, inzibati yollarla da bunu tənzimləmək bir qədər çətinidir. Çünki bu bir növ el mərasimidir. Amma yenə də dünyanın bir çox ölkələrində bununla bağlı müəyyən normativlər, standartlar qoydular və insanları buna əməl etməyə məcbur edirlər. Bizdə də başqa yol qalmayıb. Çünki maarifləndirmə də heç bir effekt vermirdi. İldən ilə getdikcə hər şey əndazədən çıxır. Təsəvvür edin ki, Azərbaycan toylarında milli məhəlləmizə belə az rast gəlinir. Xarici mahnılar, diskoteka mahnıları daha çox çalınır. Bütün bəzək-düzəklər hamısı qeyri-millidir. Çox təəssüf ki, getdikcə bu məsələlərdə biz öz milliliyimizi, qədim zəngin toy ənənələrimizi itiririk, yerini müasir, ruhsuz, duyğusuz standart şoular əvəz edir. Bununla bağlı bir formada mexanizm tətbiqəlməlidir. Mütləq şəkildə inzibati yollarla məsələ həll olunmalıdır.

Eyni məsələ əndazəsindən çıxmış yas mərasimlərinə də aiddir. Burada da çox biabırçılıqlar var. Bununla bağlı inzibati formada qaydalar, standartlar qoyulmalı və mütləq şəkildə bu cür həyata keçirilməlidir. Başqa cür əmələ gəlmir, çünki maarifləndirmə işləri də heç bir nəticə vermirdi. Biz getdikcə milli dəyərlərimizi, adət-ənənələrimizi itiririk. Bunun qarşısının yeganə alınması yolu xüsusi bir qərar və ya qanun formasında inzibati tənzimləmə metodudur.

Bina yanğınlarında insan itkisi: səbəb nədir və bundan necə qaçmaq olar?

Son vaxtlar Bakının müxtəlif yerlərində yerləşən binalarda baş vermiş yanğınlar mediada və ictimaiyyət arasında müzakirə olunur. Xüsusən də, bu hadisələrin bəzində ölüm hallarının olması, bəzilərinə isə olmaması halları daha çox müzakirəyə səbəb olub. Bəs bu kimi halların baş vermə səbəbi nədir və necə qarşısını almaq olar? Xüsusən də, belə qəzalar nəticəsində insan itkilərinin olmaması üçün nə etmək lazımdır?

Hadisələrin səbəbləri ilə bağlı müvafiq orqanlar araşdırma aparır və tezliklə bütün detallar məlum olacaq. Lakin ilkin məlumatlardan bəzi qənaətlər əldə etmək mümkündür. Məlum olduğu kimi, binalar müxtəlif formalarda idarə olunur. Bəziləri binalara xidmət edən ixtisaslaşmış şirkətlər - MMC-lər tərəfindən, bəziləri isə sakinlərin özlərinin yaratdığı MMMC-lər (Mənzil Mülikiyyətçilərinin Müştərək Cəmiyyəti), bəziləri isə binanı tikən MTK-lar tərəfindən idarə olunur.

Mətbuatda və sosial şəbəkələrdə yayılmış məlumatlara və sakinlərin rəylərinə əsasən, aydın olur ki, bu idarəediciyərin çox böyük əksəriyyəti binaların təhlükəsizlik sistemlərini normativlərə uyğun təmin etmir və elektrik, qaz kimi təhlükəli təchizatların standartlara uyğun şəkildə istifadəsinə nəzarət etmirlər.

Təəssüf ki, şaxtaların, hava kanallarının dövrü qaydada təmizlənməsi, elektrik xətləri və qurğuları, həmçinin qazpaylayıcı qurğularla davranış və onların mütəmadi nəzarətdə saxlan-

ması təmin olunmur. Sakinlər də bu məsələlərə biganə yanaşdığından özlərinin və ailələrinin nə dərəcədə təhlükədə olduğunu bilmir və ya bildiyi halda məsuliyyətsiz yanaşırlar.

Son dövrlərdə baş vermiş qəzaların xarakterinə baxdıqda, aydın olur ki, bu qaydalara riayət edilən binalarda ciddi qəzalar baş vermir və hər hansı bir qəza baş verdikdə belə insan itkisi olur. Bakıda son 1 ay ərzində baş vermiş 2 bina yanğını müqayisəli təhlil etsək görərik ki, insan itkisinin əsas səbəbi binaların idarəediciyərin və sakinlərin tərəfindən edilən məsuliyyətsizlikdir.

Bu binaların birində insan itkisi olub, digərində isə olmayıb. İndi fərqi nədə olduğuna baxaq. Yasamalda Mirəli Seyidov küçəsində yerləşən çoxmərtəbəli binada baş vermiş yanğının isə təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunmaması səbəbindən baş verdiyi aydın görünür. Yanğının binanın elektrik şaxtasında baş verdiyi bildirilib. Elektrik xətlərində baş vermiş gərginliyin nəticəsində yanğın və güclü tüstü

yaranıb. Binanın bir hissəsində tüstü çox kəksin şəkildə olub, çünki hava vuran pompa işləməyib və tüstü bacadan xaric ola bilmədiyinə görə, bina daxilinə yayılıb, nəticədə 3 nəfər tüstüdən boğulub. Üstəlik, böyük ehtimalla xətlərdə elektrik gərginliyi normadan artıq olub ki, yanğın baş verib. Hər bir halda, aydın olur ki, nə binanı idarə edən MMMC, nə də sakinlər bu məsələlərə diqqət etməyiblər. Nəticə də faciəvi olub.

FHN-nin Dövlət Yanğın Nəzarəti Xidmətinin rəis müavini, polkovnik Cəmil Xudiyev Bakı TV-də yayımlanan verilişdə qeyd edib ki, həmin binada aparılmış yoxlama zamanı elektrik təsərrüfatı, havalandırma sistemi, avtomatik yanğın söndürmə və siqnalizasiya sistemlərində ciddi nöqsanlar aşkar olunub və binanı idarə edən MMMC-yə bu problemlərin aradan qaldırılması ilə bağlı tələbnamə verilib. Hətta bu pozuntulara görə MMMC-nin rəhbəri (yanğında həlak olub - red.) inzibati məsuliyyətə belə cəlb olunubmuş.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqamətində hazırlanıb

Lakin təəssüf ki, yenə də bu problemlərin aradan qaldırılması üçün MMMC tərəfindən heç bir iş görülməyib.

Göründüyü kimi, insan itkisindən qaçmaq mümkün imiş. Əvvəldə qeyd etdiyimiz (Montindəki) binada bu mümkün olub. Çünki, yayılan məlumatlara əsasən, bu binada təhlükəsizlik qaydalarına düzgün əməl olunub, elektrik şaxtasındakı tüstü qovucu pompa işlək olub, elektrik şaxtası FHN-nin tələblərinə 90 faiz uyğun olub.

Göründüyü kimi, təhlükəsizlik qaydaları boş yerə qoyulmayıb və onlara riayət ediləndə ölüm halları baş vermir. Deməli, binanı idarə edən qurumun və ya bina sakinlərinin məsuliyyətsizliyi, diqqətsizliyi insan itkisinə səbəb ola bilər. Bu səbəbdən də çoxmərtəbəli binaların sakinləri bu məsələlərə nəzarət etməli, binanı idarə edən təşkilatlardan təhlükəsizlik qaydalarını tam təmin etməyi tələb etməlidirlər. Şübhə yaranarsa, bina sakinləri FHN, Azərişiq və Azəriqaz tərəfindən yoxlamalarının keçirilməsini öz MTK-larından, MMC-lə-

rindən və ya MMMC-lərindən tələb etməlidirlər.

Binaların idarə edilməsi çox böyük diqqət və məsuliyyət tələb edir. Buna görə də, bu məsələdə səhlənkarlığa, məsuliyyətsizliyə yol vermək olmaz. Hər bir sakinin bu məsələlərə nəzarət etmək hüququ ilə yanaşı, vəzifə borcunun da olduğunu düşünmək olar. Tələbkarlıq, diqqətlik və vətəndaş məsuliyyəti olduqda insan itkiləri ilə nəticələnən faciəvi hadisələrin də baş verməsinə şərait yaranmaz.

Müvafiq dövlət orqanlarının binaların təhlükəsizliyi ilə bağlı konkret tələbləri - standartları və normativləri var və onlara mütləq qaydada riayət olunmalıdır. Bu halda insan itkiləri ilə nəticələnən faciələrdən yayınmaq olar. Bu iki hadisəni vətəndaşlar və yaşayış binalarına nəzarət edən təşkilatlar nəzərə alaraq elektrik şaxtasında FHN-nin tələblərini qulaq ardına vurmamalı və gələcəkdə insan itkilərindən qaçmaq üçün lazımı tədbirləri həyata keçirtməyə başlamalıdır.

Elçin Bayramlı

Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində Ramiz Mehdiyev və digərləri barəsində "dövlət hakimiyyətini ələ keçirməyə yönələn hərəkətlər" ittihamı ilə aparılan cinayət işi üzrə yeni-yeni diqqətçəkən məqamlar üzə çıxır. Belli olur ki, Ramiz Mehdiyev və dəstəsi öz məkrli planlarını həyata keçirmək üçün geniş şəbəkə qurublar. Hansı ki, bu şəbəkənin iplərinin bir ucu Azərbaycandan başlayırsa, digər ucları Rusiyada, Avropanın müxtəlif mərkəzlərində mövcuddur. Bəlkə də dərin araşdırmalar aparılsa, o zaman məlum olacaq ki, Ramiz Mehdiyevin şəbəkəsi fars-molla rejimi, eləcə də ABŞ-ın müxtəlif dairələri ilə də əlaqələri, əməkdaşlıq münasibətləri olub. Çünki bu məxluqlar böyük zəhmət, qətiyyətli siyasət nəticəsində qurulan, dünyanın aparıcı dövlətlərindən birinə çevrilən Azərbaycanı dağıtmaq və yenidən ötən əsrin 90-cı illərində ki, acınacaqlı vəziyyətə salmaq üçün hər cür məkrli qüvvələrin, yaramaz ünsürlərin imkanlarından istifadə etməkdən çəkinməzlər. Nəzərə almaq lazımdır ki, Ramiz Mehdiyevin dəstəsinin sevimli üzvlərindən olan Müsavatın keçmiş başqanı Arif Hacı 1992-ci il də AXC-Müsavat cütlüyü hakimiyyətə gələn zaman utanıb çəkinmədən bəyan edirdi ki, "biz 9 ölkənin razılığı ilə hakimiyyətə gəlmişik, bu baxımdan heç bir qüvvə bizi devirə bilməz". Lakin "el gücü sel gücüdür" məsələsinə uyğun olaraq xalqın gücü və birliyi 9 ölkənin razılığı ilə formalaşan AXC-Müsavat iqtidarını tarixin zibilliyinə atdı. Onların viranə etdikləri, xarabazarıqlara çevirdikləri Azərbaycanı yenidən qurmaq çətin olsa da Azərbaycan xalqı, Ulu Öndər Heydər Əliyevin ətrafında sıx birləşməklə qarşı qoyulan bütün vəzifələrə nail olundu, Azərbaycan addım-addım çətinliklərini dəf edib, güclü və qüdrətli dövlətə çevrildi. Ramiz Mehdiyev və dəstəsi də AXC-Müsavat cütlüyünün hakimiyyətə gəlmək planından istifadə etməyə çalışıb. Ona görə Avropanın, fars-molla rejiminin, eləcə də Rusiyanın məkrli dairələri ilə geniş əlaqələr qurublar.

Cinayətkar şəbəkənin əsas icraçıları sırasında Abbas Abbasov

Abbas Abbasovun Əli Kərimli ilə əlaqələrini Gültəkin Hacıbəyli koordinasiya edib

xüsusilə seçilir

Rusiya, Avropa mərkəzləri, fars-molla rejiminin əmmaməli molları əzrləri birbaşa proseslərin içində olmayıblar, sadəcə maliyyə və mənavi dəstək göstəriblər. Məkrli ssenarinin reallaşması işində sapı özümüzdən olan baltalardan istifadə edilib. Hansı ki, onların böyük əksəriyyəti Azərbaycanın yüksək vəzifələrində təmsil olunublar. Eldar Mahmudov adı "uçaskovi" olduğu halda Milli Təhlükəsizlik naziri, Abbas Abbasov toyuq-cücə bəsləyən fermerlikdən Baş nazirin birinci müavini, Əli Həsənov qapançı "vəzifə"sindən Prezident Administrasiyasının şöbə müdiri, Əbülfəs Qarayev balıqçı peşəsindən Mədəniyyət naziri, Gültəkin Hacıbəyli müəllimlikdən Milli Məclisin deputatı, Azər Qasımov AXCP-nin gənclər təşkilatının troluğundan Prezidentin Mətbuat Xidmətinin rəhbəri vəzifələrinə yüksəlmişlər. Elə ki, vəzifələrindən kənarlaşdırılıblar, dönüb əfi ilana çevriliblər. Hikkə, iddia onları yenidən "revanşist" əhvali-ruhiyyəyə sövq edib.

Araşdırmalarla təsdiq olunur ki, Ramiz Mehdiyevin dəstəsinin üzvlərinin hər birinə ayrı-ayrılıqda görəcəkləri işlər tapşırıblar. Əsas işlərdən birində Rusiyada gizlənen Abbas Abbasova həvalə olunduğu bildirilir. Artıq Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində uzun illər Ramiz Mehdiyevin müdafiəsi nəticəsində məsu-

liyyətdən kənar qalmış Abbas Abbasovun cinayət işi üzrə istintaqa cəlb edilməsi barədə qərar qəbul edilib. Onun ölkə hüduqlarından kənar olmaqla istintaqdan yayındığı üçün barəsində axtarış elan edilib. Əldə edilən məlumatlara əsasən, Ramiz Mehdiyev, Əli Kərimli, Eldar Mahmudov, Abbas Abbasov və digərləri, eləcə də təşkilatlar arasında sövdələşməyə uyğun olaraq Azərbaycana müxtəlif kanallarla köçürülmüş pul vəsaitləri, həmin vaxt bu sövdələşmələrə və proses iştirakçılarına olunan vədlərə dair audio-video yazılar, ölkə xaricində baş tutmuş görüşlərə, Azərbaycanda konstitusion dövlət hakimiyyətini zorakı yolla ələ keçirmə planlarına dair sair materiallar cinayət işinə əlavə edilib və açıq məhkəmə baxışında geniş ictimailəşdiriləcək.

Qanundan gizlənmək mümkün deyil

A.Abbasov 1992-ci ildən Baş nazirinin birinci müavini vəzifəsində çalışıb. Bu müddət ərzində vəzifə səlahiyyətlərindən istifadə etməklə özünə böyük var-dövlət toplayıb. Məhz bu və digər əməllərinə görə o, 2006-cı ildə tutduğu vəzifədən azad edilib. Bundan sonra biznesinin əsas hissəsinin cəmləndiyi Rusiyaya köçüb. Azərbaycanda maraqlarını təmin etmək üçün himayədarı Ramiz Mehdiyevlə geniş əlaqələr qurub, ondan məsləhətlər alıb. Planlarının bir hissəsi olaraq Azərbaycanın dağıdıcı müxalifəti, xüsusilə də AXCP sədri Əli Kərimli ilə münasibətlər yaradıb. Münasibətlərin qurulmasında Ramiz Mehdiyevin evlər, maşınlar bağışladığı Milli Şuranın üzvü Gültəkin Hacıbəyli mühüm rol oynayıb. Məhz Gültəkin Hacıbəylinin vasitəçiliyi ilə Əli Kərimli ilə Abbas Abbasov bir neçə dəfə vətəp üzərindən danışıb, sövdələşmələr aparıblar. Azərbaycanda 2013-cü ildə Əli Kərimli ilə Abbas Abbasovun razılığı əsasında Milli Şura yaradılıb. Rüstəm

İbrahimbəyovun Milli Şuranın rəhbəri və prezidentliyə namizədliyinin irəli sürülməsi məsələsinə də Kremldən gələn sifariş əsasında Abbas Abbasov irəli sürüb və Ramiz Mehdiyevin tələbinə əsasən Ə.Kərimli dəstəkləyib. Rüstəm İbrahimbəyov layihəsi baş tutmadıqdan sonra razılaşma əsasında günah keçisi olaraq Cəmil Həsəni Milli Şuranın sədri və dağıdıcı müxalifət adından prezidentliyə namizədliyi irəli sürüldü. Nəticə isə gözlənilmədiyi kimi A.Abbasovun, Ramiz Mehdiyevin, Əli Kərimlinin və onların arxasında dayanan qüvvələr üçün acınacaqlı oldu. Azərbaycan xalqı dağıdıcı müxalifətə bir faiz belə səs vermədi.

Bundan sonra düşünmək olardı ki, Milli Şura arxivə göndəriləcək. Adətən belə olub. DUB, DUH, "Azadlıq" seçki bloku, "Demkonqress" və bu kimi müxalif blok və qurumlar mövsümü yarıdırıblar və ya başa çatdıqdan sonra arxivə göndərilib. Lakin Ramiz Mehdiyevin uzaqlara hesablanan məkrli planı olduğu üçün Milli Şura buraxılmadı. Əksinə ona yeni imic və güc vermək üçün adından tez-tez bəyanatlar səsləndirildi, icazəsiz mitinqlərə cəhdlər göstərildi. Abbas Abbasov isə Rusiyada azərbaycanlıların əsas dəstəkçisi imicini qazanmaq üçün Azərbaycan diaspor strukturlarını ələ keçirib təsir altına salmaq istiqamətində pozucu fəaliyyət yolu tutdu. Söz yox, özü də anlayır ki, dövlətə qarşı xəyanət edib. Ona görə də, əvvəllər hər ay Azərbaycana gələn Abbas Abbasov 2013-cü ilin əvvəlində "Milli Şura"-nın yaradılması məsələsi ortaya çıxan vaxtdan əməllərinə görə ehtiyatlanaraq Azərbaycana gəlmir. Sözsüz ki, o, qanunvericiliyin tələbinə əsasən Azərbaycana getiriləcək. Birincisi, Rusiya ilə Azərbaycan arasında hüquqi yardım haqqında müqavilə mövcuddur. İkincisi isə, Azərbaycanın gücü və qüdrəti imkan verir ki, cinayət törətmiş şəxs harada gizlənməyindən asılı olmayaraq həbs edilərək məhkəmə qarşısına çıxarılsın.

İLHAM ƏLİYEV

Minimum əməkhaqqının artırılması qiymətlərə necə təsir edir ?

“Minimum əməkhaqqının artırılması iqtisadi siyasətin əhəmiyyətli alətlərindən biridir və işçilərin gəlirlərinin yüksəlməsinə xidmət edir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Liberal İqtisadçılar Mərkəzinin sədri Akif Nəsirli bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu addım eyni zamanda işəgötürənlərin xərclərinə birbaşa təsir göstərir: “Belə ki, əməkhaqqının artması şirkətlərin əməliyyat xərclərini yüksəldir və bəzi hallarda müəssisələr bu əlavə xərci kompensasiya etmək məqsədilə malların və xidmətlərin qiymətlərini artırmağa meylli olurlar. Nəticədə, bazarda qiymət səviyyəsi müəyyən dərəcədə yüksələ bilər.

Digər tərəfdən, minimum əmək haqqı alan şəxslərin gəlirlərinin artması onların istehlak imkanlarını genişləndirir. Artan alıcılıq qabiliyyəti müəyyən şərtlərdə müəssisə-

lərin qiymətləri kəskin artırmasının qarşısını ala bilər, çünki yüksək tələbat satışları artıraraq əlavə gəlir təmin edir. Bununla yanaşı, bazarda kəskin rəqabət şəraitinin mövcudluğu və inhisarçı qurumların olmaması əlavə tənzimləyici mexanizm kimi çıxış edir. Rəqabətçi mühitdə sahibkarlar bazarı itirmək qorxusundan qiymətləri qaldırmaqdan çəkinir və bu da minimum əməkhaqqının qiymət səviyyəsinə təsirini zəiflədir.

Minimum əmək haqqının artırılması müəyyən məhsul və xidmətlərin qiymətlərinin yüksəlməsinə səbəb ola bilər, lakin bu təsirin gücü sektordan, bazar şəraitindən və rəqabət səviyyəsindən asılıdır. Bu baxımdan, əmək haqqı siyasəti ilə qiymət sabitliyi arasında qarşılıqlı təsirləri nəzərə almaq, həm işçilərin rifahını, həm də iqtisadi sabitliyi qorumaq baxımından əhəmiyyətlidir”.

Günay Hacıyeva

Messi bu futbolçunu komandasına aparır

“Atletiko”nun kapitanı Koke klubdan ayrılmağa yaxındır. QOL.az xəbər verir ki, bu barədə İspaniya mətbuatı məlumat yayıb. 33 yaşlı yarımmüdafiəçinin “İnter Mayami”yə keçəcəyi gözlənilir. MLS təmsilçisinin kapitanı Lionel Messi şəxsən Kokeni komandada görmək istəyir. O, Kokeni bu yaxınlarda klubdan ayrılan Serxio Busketsin əvəzedicisi kimi görür.

Koke bu mövsüm “Atletiko” ilə bütün yarışlarda 22 oyunda iştirak edib, 1 qol vurub və 2 məhsuldar ötürmə edib.

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Mətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744
7. Bakmətbuat MMC 0502644010

1 nüsxə 1 aylığı 8 AZN

6 aylıq 48 AZN

1 illik 96 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarınızı
dərc etməyə hazırıq!

Bir mənzili bir neçə nəfərə necə satırlar?

Əmlak eksperti şok faktlar açıqladı

“Bir mənzilin bir neçə şəxsə satılması hələ son 10 ildə dəfələrlə azalıb. Keçmişdə istismara qəbul olunmamış binaların sayı həddindən artıq çox idi. Belə olan halda istismara qəbul aktı da olmurdu və mənzillərin alqı-satqısı müqavilə əsasında həyata keçirilirdi. Bundan da tikinti şirkətləri sui-istifadə edib mənzilləri bir neçə nəfərə satırdılar”.

Bunu Musavat.com-a açıqlamasında əmlak məsələləri üzrə ekspert Elnur Azadov deyib. Onun sözlərinə görə, 2019-cu ildə imzalanmış “Bəzi çoxmənzilli binaların istismara icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında” fərmandan sonra vəziyyət tamamilə dəyişib:

“2019-2020-ci ildə ilə 400-500-ə yaxın bina istismara qəbul olunmağa başladı. Nəticədə bir mənzilin bir neçə nəfərə satılması kimi risklərin sayı azaldı. İndiki vəziyyətdə əsasən natamam binalarda bu kimi müqavilələr olur.

Hətta bina tikilib qurtarandan sonra 1-2 il ərzində onun istismara qəbul prosesi həyata keçirilir. Keçmişdə bu kimi dələduzların sayı əgər çox idisə, artıq 0-a düşüb. Son bir-iki il ərzində belə halların sayı 10 dəfədən çox azalıb. Yəni də vətəndaş bu kimi alqı-satqı edərkən, mütəlx hüquqşünasların xidmətindən istifadə etməlidir. Tikinti şirkəti zəmanət verməlidir ki, bundan öncə həmin mənzil başqa şəxslərə satılmayıb. Bu halda məsuliyyət birbaşa MTK-nın və ya tikinti şirkətinin üzərinə düşür”.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 3000